

Náhled do budoucna

Vista ante portas

Beta verze Windows Vista odstartovala – poprvé s úplným repertoárem funkcí. Od této chvíle proto budeme nový operační systém průběžně pozorovat.

Text: Valentin Pletzer, autor@chip.cz

NOVÝ SERIÁL DÍL 1: Nové ovládací prostředí

Je pozoruhodné, jak se operační systém Windows Vista dokázal dále vyvinout. První beta verze se takřka nedaly rozeznat od Windows XP. Jako mávnutím kouzelného proutku teď ale jejich následovník dostal nejen nový motor, ale také zcela nový vzhled. Redakce mohla těžko očekávat, že otestuje všechny funkce, ale už nyní vám nabízí hluboké náhledy do budoucnosti Windows.

AERO: Více informací na menším prostoru
Uživatelskému prostředí Windows teď dominuje Aero Glass – nová ovládací plocha, hýřící líbivými vizuálními efekty, jako jsou průhledné rámy oken v prostorovém náhledu. Nový design přitom nejen elegantně vypadá, ale přináší i užitek. A tak hlavní panel a správce úloh nyní nabízejí „live show“: běží-li například v nějakém okně

video, běží i v miniaturním náhledu. Podobně praktické jsou ikony datových složek: virtuální spisové desky obsahují listy zobrazující obsah dokumentů. Uživatel tak ihned vidí, které „wordovské“ dokumenty, „excelovské“ tabulky, fotky nebo filmy jsou ve složkách uloženy.

Předpokladem pro Aero Glass je grafická karta kompatibilní s DirectX 9. Není-li k dis- ➔

» NOVÁ OVLÁDACÍ PLOCHA WINDOWS

Přechod do 3D: Klávesovou kombinací [Win]+[Tab] změní uživatel zobrazení otevřených oken na „prostorové“ uspořádání.

Pohled dovnitř obsahu: Je-li Aero Glass aktivní, ukazuje Správce úloh obsah otevřených oken.

Náhledová funkce: Také hlavní panel v Aero Glass nabízí náhledy – zobrazí dokonce i běžící video.

→ pozici, Windows Vista samočinně přepne do méně náročného režimu. V něm sice zůstane základní design zachován, ale předavný komfort a grafické finesy odpadnou: systém Vista vypne animované náhledy, okna ztratí své 3D efekty.

➤ DPI SCALING: Ikony v HD rozlišení

Také Windows Vista už jsou „HD ready“! Ikony a popisky Microsoft přizpůsobil stále se zvyšujícímu rozlišení monitorů. To je užitečné opatření, neboť s rostoucím rozlišením se ikony zmenšují a jsou často až nečitelné. Od nyní se dá nastavení DPI udávat separátně a plynule škálovat. Navíc byl grafický formát všech ikon změněn z bitmapového na vektorový. Nastavení pro celý systém se provádí prostřednictvím volby „Personalizovat“. Kdo však potřebuje větší ikony jen v některém adresáři, může je také nastavit separátně pro každou složku přímo v okně „Tento počítač“.

➤ MENU START: Pořádek v seznamu

První, co ve Windows Vista padne do oka, je vylepšené menu Start. Na rozdíl od dřívějších seznamů programů nevyskakují po straně, ale zůstávají staticky v menu, což prospívá pořádku a přehlednosti. Aby se

tím však problém jenom nepřesunul, na seznam programů je možné nasadit filtr. Abychom se dostali k Wordu, ICQ nebo Photoshopu, pak stačí několik písmen.

➤ VYHLEDÁVÁNÍ NA PLOŠE: Najde se všechno a všude

V systému Vista má nyní téměř každé souborové okno vpravo nahoře vyhledávací políčko – skoro jako kdybychom měli na ploše Google. Vlastní vyhledávací funkce mají dokonce i Ovládací panely: stačí zadat klíčová slova vašeho dotazu, a Vista pak hledá odpověď v nápovědě nebo na internetu. Při hledání programů, souborů nebo nápovědy Windows to znamená značnou úsporu času. Také nový Internet Explorer 7 teď má – jako Safari od Applu nebo Mozilla Firefox – v pravém horním rohu vstupní masku.

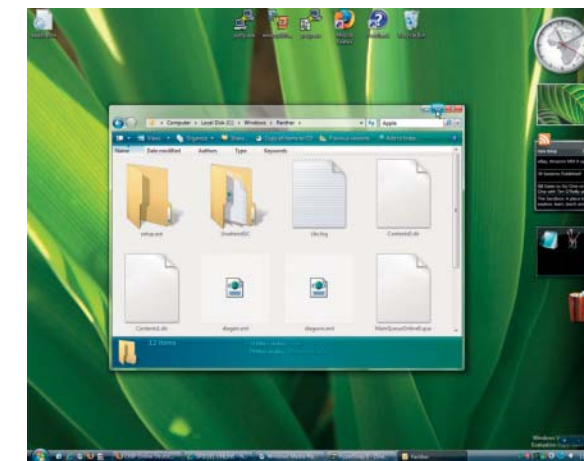
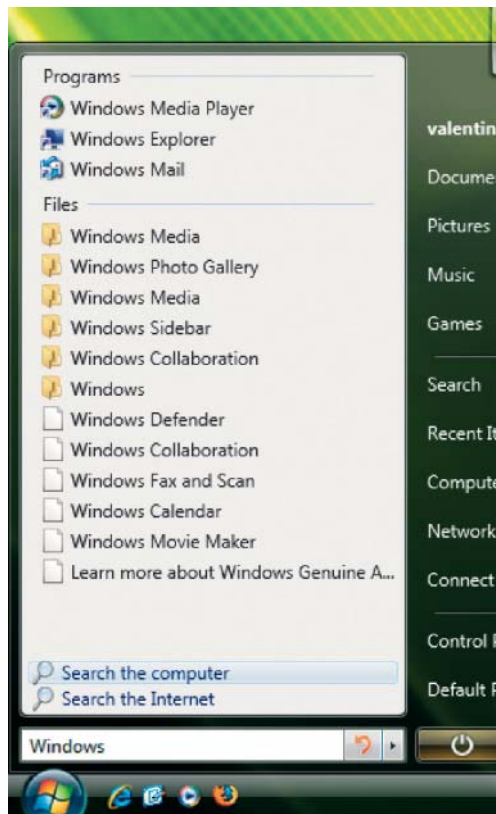
➤ UKLÁDÁNÍ VYHLEDÁVÁNÍ: Virtuální složky

Tato vymoženost je ideální pro uživatele s malým smyslem pro systematickosti. Ve Windows Vista není důležité, kde jsou soubory uloženy – virtuální vyhledávací složky je vypátrají v každém případě. Tyto složky neobsahují žádná data, ale shrnují soubory, které mají něco společného. Nejlépe to vysvětlí příklad: Máte dokument, →

» STRUČNÝ PŘEHLED VERZÍ WINDOWS VISTA

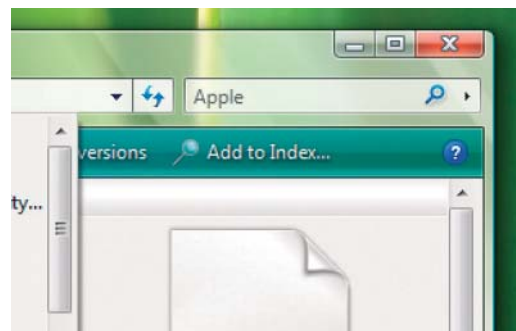
Vista Ultimate	Nejrozsáhlejší verze zahrnuje bez omezení všechny funkce ze všech verzí.
Vista Enterprise	Velcí zákazníci dostanou systém Vista s šifrováním BitLocker a Virtuall PC Express.
Vista Business	Podobně jako ve verzi Enterprise dostanou firmy všechno, s výjimkou systému pro unixové aplikace.
Vista Home	Tato verze přijde po XP Pro nejdříve a bude obsahovat podporu pro Tablet-PC a Mediacenter.
Vista Home Basic	Tato varianta pro soukromé uživatele a bez Aera se objeví nejspíš v OEM PC.
Vista Starter	Rozvojovým zemím bude dopřána jen 32bitová verze a omezený počet aplikací.
Vista N	Na základě požadavků EU budou dodávány také verze „Home Basic N“ a „Business N“, neobsahující Windows Media Player. Zda budou také levnější, není zatím známo.

» VISTA: NAVÁDĚNÍ UŽIVATELE

Rychlý přeskok: Stačí kliknutí na název složky, a hned je možné skočit do sousedících adresářů.

Rychlý start: Uživatel zadá heslo do vyhledávací lišty – a Vista ihned vyfiltruje správné programy.

Rychlé hledání: Okna jako Tento počítač, Průzkumník a Ovládací panely teď disponují vlastním vyhledáváním.

» PRAKTICKÉ NÁSTROJE

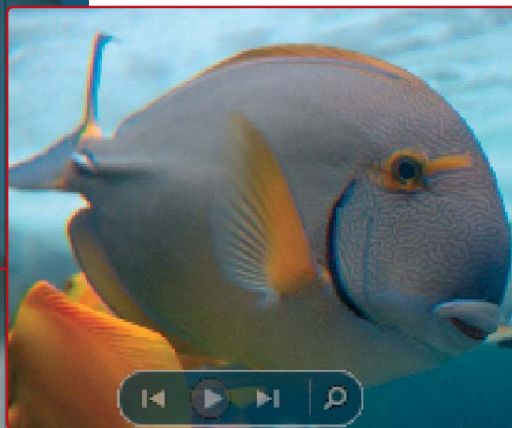
Často používané mininástroje (gadgets) jsou ve Windows Vista vzdáleny o jediné kliknutí. Současná beta verze jich zatím nabízí jen pět: hodiny, diashow, čtečku RSS, rychlý start a koš. Další „příruční“ nástroje by se brzy měly objevovat na www.microsoftgadgets.com. Praktická by například byla také indikace nových e-mailů.

→ který vlastně patří do dvou složek – do složky „Doktor Novotný“ a do složky „Obchodní dopisy“. Dosud jste se předem museli rozhodnout, zda soubor nakopírujete do obou složek (dvojnásobná práce, dvojnásobná potřeba paměti), nebo zda si budete pamatovat, do které z nich jste jej uložili. V systému Vista se vyhledávání chová jako složka – kliknete na ni, a přistanete na správném místě.

➤ NAVIGACE: V rootu rychleji

Ve Windows Vista už není nutno prokousávat se při navigování celou adresářovou strukturou. Namísto toho může uživatel

Plovoucí nástroj: Uvolníme-li gadget z postranní lišty, lze jej umístit kdekoliv na ploše.

přímo přeskočit k sousedícím složkám. Adresová lišta totiž díky stahovacím menu umožňuje rychlý přístup ke složkám, které leží ve stejné adresářové úrovni.

➤ INFORMACE: Bez pravého tlačítka myši

Řada funkcí Windows se neuplatní jen proto, že jsou ukryty v místních nabídkách vyvolávaných pravým tlačítkem myši. V systému Vista teď všechny tyto funkce nabízí Průzkumník nebo Tento počítač – což je praktické zvláště pro začátečníky. Kliknutí pravým tlačítkem myši je sice k dispozici jako dříve, ale všechny důležité funkce se zároveň zobrazí v nástrojové liště. Windows Vista už kromě toho informace jako velikost souboru, datum vzniku a atributy nezobrazuje malým písmem na levé straně okna, nýbrž větší a přehlednější u jeho spodního okraje.

➤ POSTRANNÍ LIŠTA: Větší komfort

Microsoftu se zase jednou něco povedlo: sidebar a tzv. gadgets jsou jistě vítanou trefou do černého. Ještě dříve, než systém Vista dozrál do beta fáze, už tento nástroj budil v řadách přívrženců Windows opra-

vdové nadšení. Sidebar (postranní lišta) je jakousi „prodlouženou rukou“ nástrojové lišty. Sem si uživatel odkládá nejrůznější mininástroje (gadgets), které mu usnadňují každodenní práci. Prozatím však Microsoft přichystal jen základní kostru sidebaru s několika takovými „gadžety“, jako jsou Quikstart-Pad, Slideshow a RSS-Reader. O větší rozmanitost by se v budoucnu měla postarat spolupráce s širší programátorskou komunitou. Za tím účelem zřídil Microsoft na adrese www.microsoftgadgets.com webovou stránku, na které je možné vlastnoručně vytvořená „udělátka“ (jak by se asi výraz gadget dal nejuvýstižněji přeložit) dát k dispozici veřejnosti. Za vším vězí varianta programátorské techniky AJAX, která rovněž používá JavaScript a XML.

➤ VISTA THEME: Poněkud ponuré prostředí...

V současné době přináší beta verze Windows Vista jeden nový design: „Vista Theme“. Podporuje Aero Glass a hlavně je dosti tmavý – ne-li přímo ponurý. Od hlavního panelu přes nabídku Start až po jednotlivá okna je všechno vyvedeno v metalické černi. Také pozadí ovládací plochy zdobí jakási horsko-jezerní krajina v tmavohnědých tónech. Dá se však očekávat, že do termínu uvolnění pro trh budou nabízeny i další motivy přímo od Microsoftu. Lze tak soudit přinejmenším podle různých obrázků pro pozadí, které jsou v nastaveních k dispozici už nyní.

➤ CLASSIC THEME: Spartánský vzhled

➤ Pro všechny, jimž už Windows XP připadala příliš pestrá, připravil Microsoft ještě jeden motiv, „Windows Classic“ – bez jakýchkoliv skrupulí zcela v duchu designu Windows 2000. Při něm ale uživatel také musí oželeť typické vlastnosti Aero Glass, jako jsou například okna s náhledy.

➤ ZVUKY: Rock od Microsoftu

Pokud jde o akustické podmalování systému, ve skutečnosti se mnoho nezměnilo. Až na to, že Microsoft na nové systémové zvuky extra angažoval rockového muzikanta, který zkomponoval a nahrál modernější „hudební doprovod“.

➤ ZÁVĚR: Optický vzhled je konečně užitečný

Po Applu a Linuxu teď i Microsoft přeskočil do třetí dimenze. 3D rozhraní ve Windows Vista je slušivé, zábavné a spojuje příjemné s užitečným. Při testování nás oslovila především funkce náhledů. ■ ■ ■